



Початкова школа i сучасність

№9(25) вересень 2016

**Письмо малої букви «а». Підготовчі
графічні вправи. Звуковий аналіз слів**
Урок письма, 1 клас

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

**Наголос. Наголошенні й
ненаголошенні звуки і склади**
Урок української мови, 2 клас

**Вправи на визначення роду
іменників із застосуванням методів
ТРКМ молодших школярів**
Фрагмент уроку української мови, 3 клас

Сад твоєї мрії
Урок-калейдоскоп образотворчого
мистецтва, 4 клас

**Тематика та алгоритм проведення
батьківських зборів у четвертому
класі**

**Квест-технології на уроках
англійської мови у початковій школі**



ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»



Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 9 (25) ВЕРЕСЕНЬ 2016

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ДІЙСНИЙ ЧЛЕН НАПН України,
ПРОВІДНИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК
ЛАБОРАТОРІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Інституту педагогіки НАПН України

Марія БРАТКО,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОЛЕДЖУ
Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла ЖУКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДИРЕКТОР
Гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Національного університету «Острозька Академія»

Олена МАТВІЄНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАУКОВОЇ РОБОТИ
Інституту педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ДИРЕКТОР Скандинавської гімназії
Дарницького р-ну м. Києва

Ольга СЛОНОВСЬКА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ВІДМІНИК ОСВІТИ України,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ України

Людмила ХОРУЖА,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ірина ШАПОШНІКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ Інституту педагогіки
та психології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Віктор ЮРЧЕНКО,

КАНДИДАТ ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

Роман ЯРОШЕНКО,

КАНДИДАТ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Вітання з початком нового
навчального року

2

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Про структуру
2016/2017 навчального року
для учнів початкових класів
загальноосвітніх навчальних
закладів

3

МОВОЮ НАУКИ

Світлана МАРТИНЕНКО

Тематика та алгоритм
проведення батьківських зборів
у четвертому класі

26

Анастасія МАЛІНОВА

Вимова і правопис слів із
ненаговошеними голосними [e], [i]
Урок української мови, 2 клас

30

Ірина ВАР'ЯН

Вправи на визначення роду
іменників із застосуванням методів
ТРКМ молодших школярів
Фрагмент уроку української мови,
3 клас

32

Тетяна БИЧКО

Сад твоєї мрії
Урок-калейдоскоп
образотворчого мистецтва, 4 клас

5

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Галина МІТКОВА

Квест-технології на уроках
англійської мови
у початковій школі

13

Людмила ШКАРБАН

Письмо малої букви «а».
Підготовчі графічні вправи.
Звуковий аналіз слів
Урок письма, 1 клас

34

СТОРІНКА ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

Твори учнів початкової школи про літні канікули

Укладено магістранткою
Педагогічного інституту
Київського університету
імені Бориса Грінченка
Інною ГНЕД

45

ЦЕ ЦІКАВО!

Цікаво про природу

44

Наголос. Нагошенні й ненагошенні звуки і склади

Урок української мови, 2 клас

Тетяна КРАВЧЕНКО, вчитель початкових класів спеціалізованої школи № 98 з поглибленим вивченням англійської мови, магістрантка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: формувати вміння розпізнавати нагошенні і ненагошенні склади; закріпити вміння учнів ділити слова на склади; виділяти одну із властивостей голосних звуків – утворювати склад; розвивати мовлення учнів, пізнавальні інтереси, вміння аналізувати і узагальнювати, розвивати навички каліграфічного письма; виховувати уважність, спостережливість.

Обладнання: малюнки, квадратики для позначення складів, музичний супровід для фізкультхвилинки.

Хід уроку

I. Організація класу.

Пролунав дзвінок -
Починається урок:
Працюватимемо старанно,
Щоб почути у кінці,
Що у нашім дружнім класі!
Діти – просто молодці.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Хвилинка каліграфії.

Оо ой йо ом ор ов он Ол Ом ох
Ознака, олень, олівець
Ой, яка чудова українська мова!

Запишіть слова. Підкресліть букви, що позначають голосні звуки.

Ч _ Т В _ Р
М _ А _ Л Ъ
Г _ Р _ Й
Ш _ Ф _ Р

- Скільки складів у кожному слові?
- Який склад у кожному слові нагошений? Якого розпізнати?

3. Дидактична гра «Пошук звуків».

- Скільки звуків [е] в цьому віршику:
Елегантний страус – Ему
Причепив собі емблему.
Енергійний та етичний
Дуже Ему симпатичний.
(Всього 11 [е]).

- Скільки звуків [о] в цьому віршику:
Олень охоче в оселі
прибрав,
До нього осел на
обід завітав.
(Усього 9 звуків [о]).

- Поділіть слова на склади для переносу.
- Запишіть звукову модель до слова олень.
- Чому в кінці речення стоїть знак оклику?
- Назвіть послідовно звуки і букви у слові **яка**.

2. Словникова робота.

- Прочитайте слова. Які голосні пропущено?

III. Мотивація навчальної діяльності.

- Послухайте вірш і визначте, які зміни відбуваються у однакових словах, але з різним наголосом.

НАГОЛОС-ЧАРІВНИК

Є значок маленький,
Йому Наголос ім'я.
Міцно з ним пов'язана
Вся голосних сім'я.
Наголос – наш друг
І дуже добрий помічник.
Наголос – відомий,
Славнозвісний чарівник.

«Замóк», якщо схоче,
Перетвориться на «зáмок».
Звук під ним чіткий,
Наприклад: кýлим – килимóк.
Іноді він грається
Із нами залюбки,
Роблячи у слові чарівні свої стрибки.
Став над «о» – ворóна,
Перескочив – воронá.
Це не птах – кобила,
Лає чорну масть вона.
Якось перескочив
(Справжнє диво це було!) –
І прислівник «тéпло»
Став іменником «теплó»!
«Плáкати – плакáти».
Хто б без нього прочитав –
Це плакат чи плаче хтось?
А наголос постав –
Стануть зрозумілими
Одразу всі слова.
Сорок п'ять сорóк –
З числа пташок зробив! Дива!
Наголос – відомий славнозвісний чарівник.
Наголос – наш друг і
Дуже добрий помічник.
Він вам допоможе залюбки у навченні.
З ним вам подружитися потрібно, малюки!

- Про що цей вірш?
- Які чарівні перетворення можуть трапитися зі словами. (Відповіді дітей).
- Отже, ми зрозуміли, що залежно від того, на який звук падає наголос, може змінитися значення слова.

IV. Повідомлення теми уроку.

Ми з вами сьогодні на уроці будемо вчитися виділяти наговощені і ненаговощені звуки та склади в словах, а також повправляємося у визначенні наголосу слів. Тема уроку «Наголос. Наговощені і ненаговощені склади, звуки» (запис на дошці).

V. Вивчення нового матеріалу.

Наголос – виділення складу у слові посиленням голосу; значок над літерою, який вказує на виділення звука в слові посиленням голосу.

1. Прослухайте вірш.

Гарна, велика країна моя,
Є в ній озера, річки і моря,
Гори високі, стежки та ліси.
Скільки багатства і скільки краси!
– Що ж це за країна? (Україна)
– Як можете по іншому назвати Україну?
– З якої букви починається це слово?

2. Інтерактивна вправа «Мозковий штурм».

- Скільки складів у слові Україна?
- На який склад падає наголос?
- Як називається цей звуковий склад?
- Як називається цей звук?
- Які звуки ще є?
- Чому вони так називаються?

3. Казка «Пісенний спосіб».

Коли закінчилося шосте Сергійкове літо і він пішов до школи, його друзі трохи засмутилися. «Як же ми без Сергійка? – непокоївся песик Бублик. – Що ж нам робити, поки він у школі?» «А от що, – сказав півень Гога, – ми теж будемо вчитися! У нас теж буде школа. Сергійко розповідатиме нам, чого навчився у школі, а ми теж це будемо вчити!» Думка всім сподобалася.

Пройшло кілька днів, і «хвостаті учні» вже дещо знали. Наприклад, голосні звуки. Курка Ряба цілими днями повторювала «Ко – ко – ко!» (це вона «о»)

вивчала), Бублик гавкав (на «а» налягав), півник Гога уподобав «у» і горланив «Ку – ку – рі – ку – у – у !», цап Коземир вивчав «е», постійно мекаючи та бекаючи. Навіть мишенятко Пік не відставало – пищало «пі – пі – пі», натякаючи, що звук «і» теж голосний.

Але сьогодні Сергійко повідомив, що в школі вивчали наголос. Навчитися виділяти в слові наголошений звук виявилося зовсім непросто. Спочатку всі помилялися, але згодом навчилися. Кожен робив це по-своєму. Кицька Марта, наприклад, вимовляючи наголошений голосний, відкриваючи ротик більше, ніж звичайно: «Молоко – о», і цей звук звучав у неї довше, ніж інші. Бублик просто «відбивав» наголос лапою або хвостом. От тільки цап Коземир ніяк не міг злагодити, як розпізнавати наголос. Уже й кури почали насміхатися над бідолашним Коземиром. А от півник Гога виявився справжнім другом. Він не насміхався, а спробував допомогти цапові пояснити,

як це робить він сам. Гога злетів на тин і заспівав: «Коземи – и – и – р!».

І це допомогло. Коземир раптом усвідомив, що наголошений голосний – «и» і що він співається довго, чітко, протяжно. Його ні з чим не сплуваєш!

«Спосіб куме – е – єдиний, але доте – е – пний!» – проспівав задоволений цап.

Тепер і він навчився розпізнавати в слові наголошений голосний звук і навіть склав про це віршик:

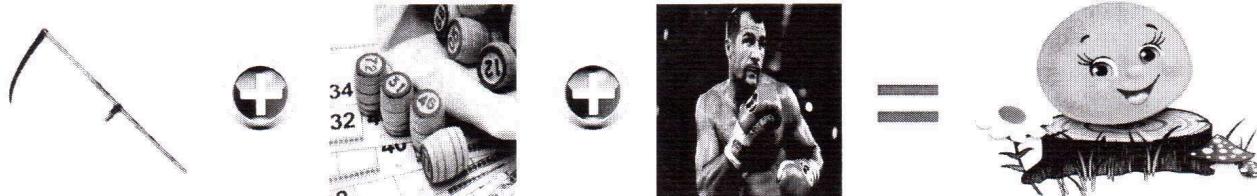
Щоб наголос у слові розпізнати,
Це слово треба просто проспівати,
І наголошений – чіткий, протяжний звук –
Проявить себе сам, без зайвих мук!

– Яким чином можна визначити наголошений склад?

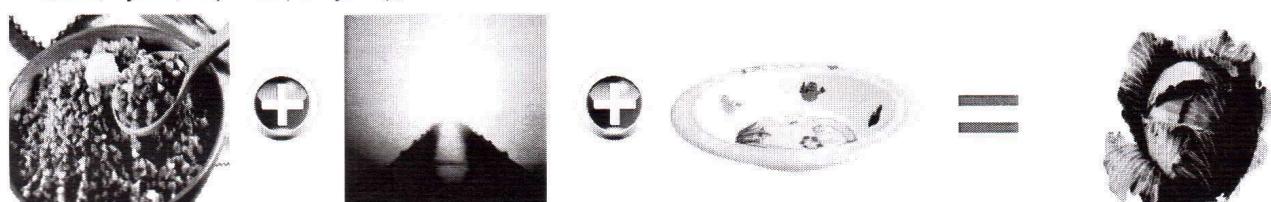
4. Гра «Впізнай слово».

1 група. Скласти слова з перших складів і поставити наголос:

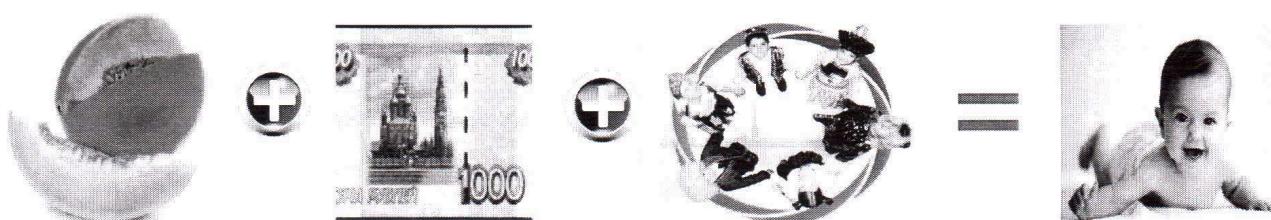
– коса, лото, боксер (колобок);



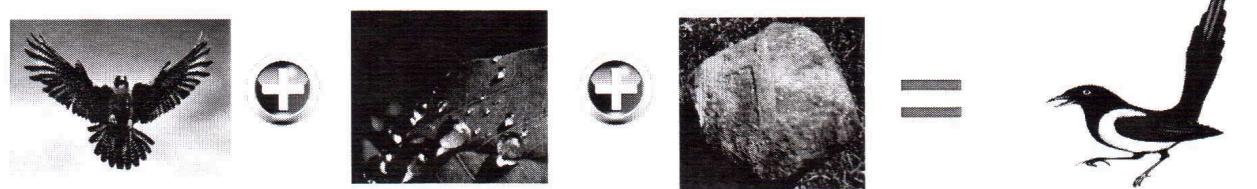
– каша, пусто, тарілка (калуста);



– дinya, тисяча, народ (дитина);



– сокіл, роса, камінь (сорока).



2 група Скласти слова з перших складів першого слова і других складів другого слова:

- пекар, журнал (пенал);

- будинок, моряк (буряк);

- хвилина, біля (хвиля);

- гора, народ (город).

5. Фізкультхвилинка.

СОНЕЧКО

Хто ж там, хто вже так втомився,
І наліво нахилився?
Треба дружно всім нам встати, (вийти із-за парт)
Фізкультпаузу почати.
Сонце спить, небо спить, (очі закриті долонями)
Навіть вітер не шумить. (присісти)
Рано-вранці сонце встало, (відкрити очі, встати,
підняти голови)
Всіх промінням привітало. (піднятися на носки,
руки підвести угору, розвести в сторони, підвести
угору, помахати руками)
Хмарка сонечко закрила,
Слізки срібні зронила. (закрити обличчя руками)
Ми ті слізки пошукаємо,
У травичці позбираємо. (присідання).

VI. Узагальнення і систематизація знань.

1. Гра «Визнач наголошений склад».

(Діти використовують зелені і червоні квадратики. Червоні – це наголошенні склади).

Слова: **бойовий, майор, прийом.**

Ці слова діти записують у зошит, а потім викладають на партах за допомогою квадратиків.



2. Вправа «Склади речення».

– Зі слів кожного рядка складіть речення і запишіть їх. Над словами поставте наголос.

- ліс, у, весна, прийшла
- одяглися, у, дерева, вбрання, зелене
- над, бджоли, гудуть, квітами

3. Гра «За абеткою».

– Запишіть слова в алфавітному порядку. Поставте наголос.

Малина, абрикос, трава, сидить, росте, сонце

VII. Підбиття підсумків уроку.

Гра «Мікрофон».

- Що таке наголос?
- Який склад називається наголошеним?
- Чи може бути в слові два наголошенні склади?
- Як називаються склади, на які не падає наголос?



ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

wt.co.ua



whitetigerpress



whitetigerpress

